

דבר הצורך

שעון החול המזרח תיכוני

במערכותיה המדיניות והביטחוניות של מסגרת חברתית-מדינית אנושית תמיד היה רצף. מעולם לא היה ואקום. מנהיג שביקש להימנע מלשלם את מחיר המצב המדיני-ביטחוני הקיים, או שלא לשלם על שינויי העתים השוטפים, עלה לו הדבר במחיר יקר יותר. הניסיון להשבת המצב לקדמותו או התמודדות עם מהפכה מדינית מרחבית ומציאות מדינית-ביטחונית חדשה, לא מוכרת ומאתגרת, עולה עשרת מונים משמירה על הקיים.

בהוויה מדינית-ביטחונית "רעה" אך יציבה יש טוב. לומדים לחיות בה ולהתמודד עמה. התרוקנות המרחב המדיני-ביטחוני, גם אם היה מלא בתרעלה, ואפילו יתמלא ב"אביב ערבי", מבטיחה תקופת הסתגלות קשה ויקרה, שלעולם לא תהיה קלה... עד שיתמלא באחר והאיזון המדיני-ביטחוני יחזור למרחב.

הניסיון של ארצות-הברית והמערב לנהל מרחוק שינויים מדיניים-ביטחוניים במזרח התיכון הביא את הרוסים אליו (ראו: צבי מגן, המעורבות הרוסית בסוריה, עמ' 4) ואת פליטי האנרכיה המזרח תיכונית לחצרם; את המדינות הערביות היציבות החליפה המדינה האסלאמית התזזיתית (ראו: עדו הכט, המדינה האיסלאמית, עמ' 20) והן צריכות להילחם כנגדו במזרח התיכון ובעולם כולו; צה"ל פינה את רצועת עזה וצמחה מדינת חמאס, שכפתה עלינו כבר שלושה מבצעים יקרים בדם ובדמים...ועוד.

בניהול מדיניות וביטחון אין טוב ואין רע. אך כשזה נתנבר, מתעלם או מתנער ממציאות מוכרת ומבקש להוריד מעורבות כדי להוזיל את מחירי המחיה האזוריים יובילו הדבר תמיד למילוי שעון החול המזרח תיכוניים במציאות אחרת, שתמיד תהא קשה ויקרה יותר מקודמתה, עד יגיע המרחב לאיזון אחר.

קריאה פורייה
 אפי מלצר

צילום השער: לוחם אמריקני Navy Seals, מיחידה מיוחדת,

מערכות
 בית ההוצאה לאור של צה"ל
 נוסד בתרצ"ט 1939

המפקד והעורך הראשי: חגי גולן
 העורך: אפי מלצר
 עורכת המשנה: אביטל רגב-שושני
 עריכה גרפית: ערן רובינפלד במחנה
 עיצוב: לי לרדו ועומר אבטליון
 מאייר המערכת: בוריס דיקרמן

ISSN 0464-2147
 טלפון: 03-7607585 פקס: 03-6282913
 דוא"ל המערכת: maarachot@gmail.com
 כתובת למכתבים: ד"צ 02432 צה"ל
 דמי מנוי לשנה: 60 ש"ח (כולל מע"מ)
 מחלקת המנויים:
 טלפון: 03-6086400
 דוא"ל: bmanui@idf.gov.il
 הודפס בדפוס מאירי
 באמצעות משרד הביטחון / מנה"ר

הדעות והתפיסות המובעות במאמרים מבטאות את דעתם האישית של הכותבים.

תגובות למאמרים יפורסמו בגיליון העוקב בלבד. יש להעביר את התגובה למערכת עד תום החודש שלאחר תאריך הופעת הגיליון

70

כתבות

04

המעורבות הרוסית בסוריה מגמותיה ותוצאותיה

סא"ל (מיל) צבי מגן |
חוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי

12

השפעת המרחב הקיברנטי על עיצובן של מערכות

תא"ל אורי אורון |
ראש להק מודיעין בחיל האוויר, בוגר מב"ל

מדורים

64

מפנקסו של מג"ד מי יפקד על חטיבות המילואים?

סא"ל (מיל) גור רוזנבלט | מג"ד במילואים

67

במה יריית הפתיחה

סרן ענת ניז'נסקי | מהנדסת בצהל

70

שליחות זה לא סבל

סא"ל שחר ספדה | לשעבר סמ"ט חברון
ומג"ד לביא

72

סיקורת ספרים על דוגמה אישית בשדה הקרב

אל"ם (מיל) יהודה וגמן | מדריך בקורס מ"פים,
מג"דים ופרים

74

לשון מלחמה סוללה

ד"ר אשר שפירד | בלשן, עורך ומתרגם בלשון
העברית ובסוציולוגיה של הלשון

42

מה בין יחידה מיוחדת ליחידות הרגילות של הצבא?

אלוף נדב פרן | ראש אגף תקשוב
סא"ל (מיל) אסף חזני |
קצין הלמידה של אוגדה 162

50

הקמ"א האחרון? האם יש עתיד לעתודה האקדמית?

סא"ל ד"ר בני מילגרום | רע"ן גילוי ואיכון במפא"ת

20

המדינה האסלאמית ניתוח צבאי

ד"ר סא"ל (מיל) עדו הכט |
היסטוריון ומדריך בפרים

30

מה בין קו מאזינו ו"המעטים" שהביאו את הניצחון בקרב על בריטניה לבין "כיפת ברזל"

עוזי רובין |
חוקר במרכז בגין-סאדאת למחקרים אסטרטגיים,
ראש מנהלת חומה במשרד הביטחון לשעבר

36

מלידל הארט לקלאוזביץ צה"ל משנה תפיסה

סא"ל (מיל) ד"ר שניא טורגן | ראש המרכז
ללימודים צבאיים בפרים

56

ההילחם שלא על מנת לנצח

כיצד התמודד הצבא הסיני עם
העדיפות החומרית-טכנולוגית
של הצבא האמריקני במלחמת
קוריאה?

גל פרל פינקל | חוקר אורח בתכנית צבא
ואסטרטגיה במכון למחקרי ביטחון לאומי